

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากนโยบายการส่งเสริมการประกอบธุรกิจภายในชุมชนเพื่อกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ ที่เรียกกันว่า “โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือ OTOP (One Tambon One Product)” เกิดขึ้นจากการเล็งเห็นถึงความสำคัญของภูมิปัญญาคนในชุมชนโดยมีวิถีการดำเนินชีวิตสืบทอดจากบรรพชนสู่ลูกหลาน แฝงไว้ซึ่งปรัชญาแบบชาวบ้าน จึงมีการส่งเสริมให้คนในชุมชนแต่ละท้องถิ่นต่าง ๆ นำเอาหัตถกรรมที่มีอยู่ในชุมชนมาพัฒนาเป็นสินค้าเพื่อการพาณิชย์สู่ตลาดสากล โดยมีเป้าหมายวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการคือ ประการที่หนึ่ง การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากลเป็นการนำเอากระบวนการทางความคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสินค้า หรือบริการให้มีคุณภาพ และเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นโดยเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ประการที่สองการพึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ เป็นการสร้างศักยภาพของท้องถิ่น โดยการนำวัตถุดิบจากท้องถิ่นมาพัฒนาให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือบริการด้วยภูมิปัญญาของท้องถิ่นและสามารถหารายได้เข้าสู่ท้องถิ่น ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และประการที่สามเป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์โดยเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่น มีความหวังในการที่จะสร้างรายได้เป็นของตนเองได้ ด้วยความทำทาบและจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์ โดยการกลั่นกรองออกมาเป็นสินค้าหรือบริการจากภูมิปัญญาของท้องถิ่นตน(www.thaitambon.com, 2549) จากเดิมคนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมหากมีการรวมกลุ่มกันจัดทำสินค้าออกมาจำหน่ายจะทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ ถือว่าเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีความเหมาะสมสำหรับการส่งเสริมให้จัดตั้งกลุ่มธุรกิจชุมชนขึ้น เนื่องจากพื้นที่ในตำบลป่าบงมีสภาพเหมาะสมสำหรับการเติบโตของต้นไผ่ ซึ่งเกิดเองตามธรรมชาติ ทำให้พื้นที่มีลักษณะเป็นป่าไผ่ ชาวบ้านในชุมชนมักจะนำผลผลิตจากป่าไผ่มาบริโภค และจักสานเป็นเครื่องใช้ในครัวเรือนสำหรับใช้เองภายในครัวเรือน หากครอบครัวใดมีเครื่องใช้ที่ทำจากไม้ไผ่มากเกินความจำเป็นจะนำออกจำหน่ายให้ชุมชนบริเวณใกล้เคียงจนกลายเป็นวิถีชีวิตปกติของคนในชุมชนบ้านป่าบงตลอดมา ส่งผลให้คนในชุมชนนี้มีทักษะและมีมือการทำเครื่องใช้ในครัวเรือนจากต้นไผ่ แต่รูปแบบยังคงเป็นแบบดั้งเดิมตามวิถีชีวิตชาวบ้านแบบล้านนาซึ่งไม่เป็นที่น่าสนใจมากนักสำหรับผู้บริโภคจากท้องถิ่นอื่น

ดังนั้นผู้นำส่วนท้องถิ่นเห็นว่าควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เดิมให้เป็นอุตสาหกรรมระดับครัวเรือน จึงได้มีการออกแนะนำให้มีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อให้มีการรวมตัวของคนในชุมชนเพื่อยกระดับการผลิตให้มีคุณภาพ พร้อมกับการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ไปพร้อมกันเพื่อให้กลุ่มสามารถรองรับปริมาณการสั่งซื้อในปริมาณมาก และรูปแบบตามความต้องการของผู้บริโภค ที่สำคัญกลุ่มสามารถพัฒนาคุณภาพของสินค้าสู่ตลาดในระดับสากลได้มากขึ้น ปัจจุบันกลุ่มที่ได้มีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการประกอบด้วย 5 กลุ่ม คือ กลุ่มจักสานป่าบง มีจำนวนสมาชิก 22 คน กลุ่มจักสานบ้านป่าบงหลวง มีสมาชิกจำนวน 17 คน กลุ่มอาชีพจักสานไม้ไผ่-หวาย มีจำนวนสมาชิก 24 คน กลุ่มบ้านไม้ไผ่ Collection มีจำนวนสมาชิกจำนวน 18 คน และกลุ่มถวัลย์ไม้ไผ่จักสาน มีจำนวนสมาชิก 36 คน (ถวัลย์ สมธรรม, 2549) กลุ่มถวัลย์เป็นกลุ่มที่มียอดจำหน่ายสูงที่สุด ถือได้ว่าเป็นผู้นำตลาดในพื้นที่อำเภอป่าบง และเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่สร้างชื่อเสียงให้กับตำบลนี้มากที่สุด

กลุ่มถวัลย์ไม้ไผ่จักสานได้รับการส่งเสริมตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จากผู้นำท้องถิ่น การดำเนินงานในลักษณะกลุ่มผู้ผลิตชุมชนนั้นมักจะเป็นการดำเนินงานอย่างง่ายไม่มีความซับซ้อนในโครงสร้างการจัดการของกลุ่ม รวมถึง การบันทึกรายการค้าจะเป็นการบันทึกเพียงความทรงจำเพื่อกันลืมเท่านั้นแต่ไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจบริหารงานของกลุ่มได้อย่างแท้จริง ส่งผลถึงการแบ่งปันผลประโยชน์จากการดำเนินงาน และความอยู่รอดของกลุ่มในอนาคต กลุ่มถวัลย์ไม้ไผ่จักสานเป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชนกลุ่มหนึ่งที่สมาชิกในกลุ่มไม่ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนที่แท้จริงของกลุ่ม การคำนวณหาผลกำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์โดยการนำราคาขายของสินค้าหักด้วยต้นทุนวัสดุ และค่าแรงงานเท่านั้น แต่ไม่ได้คำนึงถึง ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นค่าวัตถุดิบและค่าแรงงานทางอ้อม ทำให้ต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้ ไม่เป็นต้นทุนและผลตอบแทนที่แท้จริง ส่งผลให้ข้อมูลทางบัญชีที่ได้ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและการบริหารงานของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ กรณีศึกษากลุ่มถวัลย์ไม้ไผ่จักสาน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ที่แท้จริง และเป็นประโยชน์แก่สมาชิกของกลุ่มถวัลย์ไม้ไผ่จักสานเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการตัดสินใจ และบริหารงานของกลุ่ม ต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษา ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ กรณีศึกษากลุ่มถวัลย์ไม้ไผ่จักสาน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ จะทำการศึกษาโดยใช้วิธีสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ได้ตัวเลขเชิงปริมาณในต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ ของกลุ่มวิทยาลัยไม้ไผ่ จักสาน โดยจะแบ่งกลุ่มผลิตภัณฑ์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ กลุ่มผลิตภัณฑ์โคมไฟ และกลุ่มผลิตภัณฑ์สานหวายล้อมภาชนะ แล้วนำข้อมูลเบื้องต้นแล้วจึงนำมาพยากรณ์ รายได้ ต้นทุน กำไรในปีพ.ศ. 2549-2558 รวมเป็นระยะเวลา 10 ปี มาประมาณการเงินสคริปจ่าย แล้วจึงนำมาประเมินโครงการดังกล่าวโดยใช้ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ และอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง(IRR) เพื่อใช้ในการวางแผนธุรกิจ และสรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ กรณีศึกษา กลุ่มวิทยาลัยไม้ไผ่จักสาน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
2. สมาชิกของกลุ่มวิทยาลัยไม้ไผ่จักสานสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการตัดสินใจ และบริหารงานของกลุ่ม
3. ผู้ที่สนใจ และนักวิชาการสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในงานเชิงวิชาการ หรือการค้นคว้าวิจัยต่อไป

นิยามศัพท์

กลุ่มวิทยาลัยไม้ไผ่จักสาน หมายถึง กลุ่มผู้ผลิตชุมชนโดยเข้าโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่จักสาน

จักสาน หมายถึง ชื่อเรียกเครื่องใช้ที่ทำด้วยไม้ไผ่หรือหวายเป็นต้นว่า เครื่องจักสาน หรือวิธีการที่จะประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ด้วยสิ่งที่สามารถเอามาจัก และสาน ได้

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนทั้งสิ้นที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

ต้นทุนผลิตภัณฑ์ หมายถึง ต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจากสมาชิกในกลุ่มก่อนแปรรูป

ต้นทุนแปรรูป หมายถึง ต้นทุนที่ใช้ในการผลิตเพิ่มจากผลิตภัณฑ์เดิมเพื่อให้ผลิตภัณฑ์นั้นมีคุณภาพ รูปแบบ ดีขึ้น

ผลตอบแทน หมายถึง ค่าขายหรือรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนผลิตผลิตภัณฑ์จักสานจาก ไม้ไผ่

ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ หมายถึง เครื่องใช้ภายในบ้าน หรือของตกแต่งที่ทำมาจาก
ลักษณะงานสานจากไม้ไผ่

ผลิตภัณฑ์โคมไฟ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่จักสานจากไม้ไผ่ให้เป็นของใช้ตกแต่งบ้านเป็น
รูปโคมไฟ

ผลิตภัณฑ์หวายล้อม หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หวายเป็นตัวสานผลิตภัณฑ์โดยไม่ใช้ไม้
ไผ่ในการผลิตเลย

สาน หมายถึง การใช้เส้นตอกทำด้วยไม้ไผ่หรือหวายขัดกันให้เป็นเส้น เช่น เสื่อ หรือ
ทำขึ้นเป็นวัตถุมีรูปร่างต่างๆ เช่น กระบุง กระจาด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University =
All rights reserved